

Undervisningsministeriet
Lov- og kommunikationsafdelingen
lka-hoering@uvm.dk

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
Fax: +45 3675 1403
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

Taastrup, den 16. januar 2015
Sag 20-2015-00004 – Dok. 183429/kwk_dh

Høringssvar fra Danske Handicaporganisationer vedr. lovforslag om ændring af lov om friskoler og private grundskoler mv... (Tilskud til inklusion og specialundervisning mv. på frie skoler mv.)

Indledningsvist skal det bemærkes, at Danske Handicaporganisationer (DH) anerkender ønsket om en model, der er let og ubureaukratisk at administrere for såvel skolerne som ministeriet. Det vil kunne give en tids- og ressourcemæssig besparelse, som forhåbentlig vil komme området til gavn på anden måde. DH vil dog slå fast, at vi mener, at det vigtigste behov, den ny tilskudsmodel skal opfylde er at sikre, at skolerne får det rigtige økonomiske grundlag for at kunne inkludere elever med handicap, således at eleverne med behov for specialundervisning får samme muligheder, andre elever har, for at vælge den type skole, der passer bedst til dem. DH har svært ved at gennemskue, om lovændringen vil sikre dette.

Generelle bemærkninger

DH's medlemsorganisationer oplever, at mange forældre til børn med handicap oplever, at deres børn profiterer af fri-/privatskolerne ofte små og overskuelige miljøer med fokus på individet og trivsel. Desværre oplever DH's medlemsorganisationer også, at fri-/privatskoler afviser elever med særlige behov, fordi skolerne ikke får tilstrækkeligt økonomisk kompensation og af den grund ikke er i stand til at inkludere eleverne. Dermed fratages denne gruppe børn lige muligheder for at benytte den skoleform, der passer dem og deres familie bedst.

Det er derfor meget vigtigt for DH, at en kommende model for tilskud til inklusion og specialundervisning på friskoler og private grundskoler ikke kommer til at stå i vejen for at elever med særlige behov kan gå friskoler og private grundskoler, men derimod understøtter skolernes inklusion af elever med særlige behov. At elever med særlige behov - og deres forældre – ikke kun på papiret, men reelt har samme lige muligheder som andre elever for at vælge en privat eller friskole er helt grundlæggende for DH og derfor er det afgørende, at skolernes økonomi ikke bliver en barriere herfor. Dette skal en kommende tilskudsmodel tage højde for.

DH kan ikke gennemskue, om forslaget om en takstmodel, hvor én elev udløser én takst, men hvor flere elever udløser lavere takster, vil sikre at skolerne er i stand til at give elever med handicap den nødvendige støtte. De elever, der får tildelt specialundervisningstimer, kan have vidt forskellige

behov og brug for vidt forskellige hjælpemidler. Når flere elever betyder, at der udløses et mindre tilskud, kan det betyde, at elever med omfattende behov for specialundervisning får deres behov dækket.

Endelig vil DH foreslå, at handicaporganisationerne bliver inddraget i den kommende evaluering og revision af tilskudsordningen.

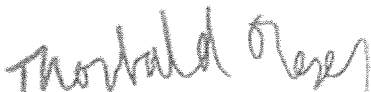
DH vil afslutningsvist benytte dette lovforslag til at pege på et problem i relation til elever på privat- og friskoler. Fri- og privatskoler har ret til selv at vælge deres elever. Det gælder både ved skolestart/optagelse og ved bortvisning. DH er bekendt med, at elever uden forudgående varsel er blevet smidt ud af en skole. Dette er problematisk for alle børn at havne i en sådan situation, og ikke mindst elever med særlige behov kan have særdeles vanskeligt ved at tackle dette. DH anerkender de frie skoler og privatskolernes ret til at vælge skolens elever. Men i forlængelse heraf mener DH, at der bør stilles krav om, at skolerne forud for en eventuel bortvisning, skal have gennemført et forløb, hvor elev og forældre gøres bekendte med skolens bekymringer/utilfredshed, så de i samarbejde med skolen har mulighed for at rette op. DH mener således, at der er behov for at der fra opstilles krav til retningslinjer ift. processen, der eventuelt kan føre til bortvisning, som skolernes skal forpligtes af, som forudsætning for at skolerne kan modtage driftstilskud.

Specifikke bemærkninger

Til § 1, nr. 12 (§ 11. b, stk. 3, pkt.2),

Formuleringen i § 11 b, stk. 3, pkt. 2 om, at der skal foreligge en skriftlig udtalelse fra PPR, bør strammes op således, at det klart fremgår, hvad en sådan udtalelse skal indeholde, bl.a. testning af elever, medicinske papirer m.v. Det er vigtigt, at der ikke lempes på de krav, der i dag stilles. Det er fint, at skolen udarbejder en skriftlig plan for specialundervisningen for den enkelte elev, men der bør medfølge retningslinjer for en sådan plans indhold og for evalueringen af denne plan. Det er uklart, hvem der i praksis skal kontrollere at disse foranstaltninger overholdes og i hvilket omfang vil dette ske?

Venlig hilsen

Thorkild Olesen
Formand

Lov- og Kommunikationsafdelingen
Undervisningsministeriet

lka-hoering@uvm.dk

Høringssvar vedr. tilskud til inklusion og specialundervisning på friskoler og private grundskoler m.v. og af lov om efterskoler og frie fagskoler

Undervisningsministeriet har den 19. december 2014 udsendt høring over udkast til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og af lov om efterskoler og frie fagskoler (Tilskud til inklusion og specialundervisning m.v. på frie skoler m.v. og enkeltfagsprøve på frie fagskoler samt yderligere forsøgsmuligheder m.v.).

Undervisningsministeriet har foreslået en ny taxameterbaseret model for tilskud til specialundervisning med en årlig fastlagt takst for elever, som PPR har vurderet, har et støttebehov på over 9 timers specialundervisning om ugen. Den foreslåede model er enkel at administrere for skolerne og for staten.

KL bemærker, at friskoler, private grundskoler m.v. fortsat har frihed til at afvise at optager elever, og det betyder, at der ved den foreslåede taxametermodel er et incitament for skolerne til at afvise at optage de elever, som har et støttebehov, der ligger over taksten.

Det indbyggede incitament i bevillingsmodellen for friskoler, private grundskoler m.v. til primært at optage elever med et støttebehov, der ligger under eller på grænsen for taxameterbevillingen, kan betyde, at der vil ske en forskydning af opgavefordelingen mellem friskoler, private grundskoler m.v. og kommunerne. Kommunerne har ansvaret for undervisning af de elever, som friskoler, private grundskoler m.v. ikke vil optage, og som sandsynligvis har et relativt stort støttebehov. Friskoler, private grundskoler m.v. kan herved principielt få en overfinansiering.

Den 25. januar 2015

Sags ID: SAG-2015-00572
Dok.ID: 1966467

HBE@kl.dk
Direkte 3370 3480
Mobil 2032 4435

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1/2

KL kan tilslutte sig en forenkling af administrationen af tilskudstildelingen, men for at den ordning kan fungere, vil det være nødvendigt, at de frie grundskolers ret til at afvise at optage elever ophæves.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hanne Bak Lumholt', with a horizontal line extending to the right.

Hanne Bak Lumholt

Undervisningsministeriet
Lov- og Kommunikationsafdelingen
Pr- mail.

Høringssvar – Tilskud til inklusion og specialundervisning samt enkeltfagsprøver på frie fagskoler mv.

Foreningen af Frie Fagskoler takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med lovforslag om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og af lov om efterskoler og frie fagskoler (Tilskud til inklusion og specialundervisning m.v. på frie skoler m.v. og enkeltfagsprøve på frie fagskoler samt yderligere forsøgsmuligheder m.v.)

Foreningen har sammen med efterskoleforeningen været inddraget i arbejdet med at udarbejde en ny tilskudsmodel for specialundervisning på vores skoler. Foreningen kan overordnet set tilslutte sig det nye tilskudssystem, da at det nye tilskudssystem kan bidrage til en mere fleksibel indretning af tilbuddene til gavn for eleverne.

Lovforslaget indeholder ligeledes bestemmelser om enkeltfagsprøver på Frie Fagskoler som opfølgning på den nye lov om frie fagskoler (L32), som trådte i kraft 1. januar 2015. Foreningen anser adgangen til enkeltfagsprøver i dansk og matematik for afgørende for frie fagskoler EUD-forberedende kursus-koncept.

Foreningens kommentarer til lovudkastets enkelte punkter fremgår nedenfor. Foreningen har udelukkende forholdt sig til den del af forslaget, som vedrører frie kostskoler.

Enkeltfagsprøve på Frie Fagskoler

Frie Fagskoler ønsker at bidrage aktivt til, at flere vælger og gennemfører en erhvervsuddannelse. Frie Fagskoler har udviklet sine EUD-forberedende kurser på sine almene kurser, da dette giver bedre mulighed for at lave målrettede kostskoleforløb, end det vil være tilfældet i en kostskolebaseret 10. klasse. Frie Fagskoler målrettede og erhvervsrettede kurser er derfor unikke i dagens uddannelsesbillede. Med den netop vedtagne lovrevision for frie fagskoler (L32) fik skoleformen de fleste nødvendige værktøjer til at kunne løfte opgaven, således at spørgsmålet om mulighed for enkeltfagsprøver på frie fagskoler almene kurser nu alene udestår.

Foreningen har rejst spørgsmålet om enkeltfagsprøver tilbage i 2012, da skolernes udviklingsarbejde afdækkede prøveforberedende enkeltfagsundervisning (med tilhørende prøver) som centrale værktøjer i forhold til skolernes EUD-forberedende kurser. Siden er behovet blevet aktualiseret af EUD-reformen. Forslaget om at indføre enkeltfagsprøver i dansk og matematik på frie fagskoler almene kurser for unge op til 25 år hilses derfor velkomment. Lovudkastet indeholder imidlertid en væsentligt problemstilling i forhold til den praktiske udmøntning af skolernes bidrag til at få flere til at vælge og gennemføre en erhvervsuddannelse, idet forslaget indskrænker den målgruppe, som kan tilbydes enkeltfagsprøver. Helt konkret drejer det sig om følgende formulering i lovudkastets forslag til §1b.: *"Det er en betingelse for at aflægge de nævnte prøver, at eleven ikke har aflagt folkeskolens prøver i fagene dansk og matematik eller ikke har opnået et karaktergennemsnit på mindst 02 i de to fag"*.

For en god ordens skyld vil foreningen gerne minde om, at anerkendt pædagogisk og didaktisk praksis i alle kompetencegivende undervisningsmiljøer er bygget op omkring "at føre op til". Derudover ligger det implicit i begrebet prøveforberedende undervisning, at der naturligvis ligger en prøve i slutningen af et prøveforberedende forløb. Hvis der indføres krav om, at prøven kun tilbydes til unge, som ikke har opnået 2-taller, vil det i praksis betyde, at skolerne forlods tvinges til at udbyde og markedsføre to forskellige linjer – et med prøveforberedende undervisning – og et uden prøveforberedende undervisning. Det medfører følgende problemstillinger:

Det vil ikke være i overensstemmelse med skoleformens åbenhedskriterium og fri skoletradition. Adgangen til enkeltfag på vores kurser vil blive betinget af, at den unge skal have et bestemt karaktergennemsnit. I praksis vil der derfor være tale om forskelsbehandling af de unge – og det er i modstrid med vores åbenhedskriterium, som vi er lovgivningsmæssigt bundet af. Det fremgår af lov om frie kostskoler, at det enkelte kursus skal være åbent for alle, der opfylder lovens alders- og betalingsbetingelser. Deltagelse i et kursus kan gøres betinget af højere alder, men ikke af bestemte kundskaber, uddannelser, stillinger, erhverv eller ansættelsesforhold i en virksomhed og lign. eller af medlemskab af bestemte foreninger eller organisationer (§ 15, stk. 2, i lov om efterskoler og frie fagskoler). At kurser på frie kostskoler skal være åbne for alle med interesse i kursets indhold, sikrer, at skolerne har en bredt sammensat elevgruppe med forskellige forudsætninger, jfr. Undervisningsministeriets vejledning om åbenhed.

Bestemmelsen om, at kurser på frie kostskoler skal være åbne for alle med interesse i kursets indhold sikrer, at skolerne har en bred sammensat elevgruppe. En bred elevgruppe er netop karakteristisk for skoleformen og er en del af grundlaget for, at skolerne kan leve op til kravet om, at frie kostskolers hovedsigte er livsoplysning, folkelig oplysning og demokratisk dannelse.

Hvis ikke betingelsen om indskrænket prøveadgang fjernes, vil åbenhedskriteriet blive udfordret af, at adgangen til et kursus i praksis gøres betinget af bestemte kundskaber og uddannelser, dvs. om eleven har opnået to-taller i fagene dansk og matematik. Prøveforberedende undervisning er i sagens natur undervisning, der leder op til en prøve. Det giver ikke mening for en elev at deltage i prøveforberedende undervisning, hvis der ikke er mulighed for at aflægge prøve i enden. Dermed demotiveres den unge på forhånd fra at deltage i kurset – og dermed er åbenhedskriteriet ikke overholdt. Dette betyder, at hele tankesættet omkring motivationsskabende fællesskaber på tværs af personlige kundskaber – den særlige kammeratskabseffekt – ikke vil udmønte sig i de praksisfællesskaber, som Frie Fagskoler praktiske undervisning er bygget op omkring. Dette vil ikke alene være skadeligt i forhold til Frie Fagskoler konkrete gøremåls-pædagogiske praksis – men også i forhold til den frie skoletradition, som skolerne er rundet af.

I ministeriets vejledning fremgår, at skolernes kursus skal udformes og annonceres på en sådan måde, at det ikke afholder andre end en snæver målgruppe fra at henvende sig, også selv om skolen ikke har til hensigt at afvise eventuelt andre deltagere. Skolerne må altså ikke påstå, at et kursus er åbent overfor alle, hvis det i virkeligheden ikke vil tiltrække en bred målgruppe. Regelsættet om åbenhed skal sikre, at det ikke skal være muligt at påstå, at et kursus er åbent overfor alle – hvis der helt konkret lægges sten i vejen i praksis. Det er således ikke muligt, at påstå at et Fri Fagskole-kursus med enkeltfagsprøver er åbent overfor alle med henvisning til, at eleverne "bare" kan deltage i prøveforberedende undervisning uden at de får adgang til at prøverne.

Det kan ikke forventes, at nogen elever vil ønske prøveforberedende undervisning uden at få mulighed for at dokumentere sin progression ved en afsluttende prøve. Derfor vil den foreslåede begrænsning i prøveadgangen i praksis have den effekt, at elever med to-taller tvinges til at søge andre prøveforberedende skoletilbud. Dermed er kurset ikke åbent overfor alle. Ministeriets vejledning understreger dette forhold ved kravet om, at skolen ikke må udforme en kursustitel for en snæver kreds og herefter skrive "...og for andre interesserede". Derfor må frie fagskoler f.eks. ikke skrive "EUD-forberedende kurser for dig som mangler to-taller i dansk eller matematik – og for andre med interesse for at forberede sig til en erhvervsuddannelse".

Som nævnt ovenfor vil den foreslåede begrænsning i prøveadgangen de facto medføre, at undervisningen i praksis opdeles i et kompetencegivende forløb – og i et ikke-kompetencegivende forløb, samt at det ikke kan forventes, at der vil være søgning til et ikke-kompetencegivende forløb. Efter foreningens opfattelse vil elever med to-taller være tvunget til at søge andre tilbud for at få dokumenteret sin progression – først og fremmest kostskole-10. klasse. Derved vil kursustilrettelæggelsen i praksis ikke være i overensstemmelse med åbenhedskriteriet.

Dette vil være en stor udfordring for Frie Fagskoler, da skoleformen er inde i en proces, hvor skolerne i højere grad skal satse på Parat til EUD-koncepter (almene kurser). Denne udvikling vil blive hæmmet og kan endda stoppe helt, hvis vores skoler er henvist til at flytte de bogligt stærkere elever (med to-taller) over på skolens 10. klassetilbud. For Foreningen af Frie Fagskoler har hele formålet med L32 været, at få de rette rammebetingelser for - og incitamenter til – at foretage et skifte væk fra 10. klasse over til almene kurser med EUD-sigte.

Hvis Frie Fagskoler EUD-forberedende kurser skal få flere til at vælge og gennemføre en erhvervsuddannelse skal skolerne være ambitiøse på alle elevers vegne. Hvis den foreslåede begrænsning i prøveadgangen bliver gennemført, vil det sende et signal om, at Frie Fagskoler EUD-forberedende kurser er for de bogligt svage – og at ambitionerne samtidigt kun er to-taller. Foreningen vil gerne gøre opmærksom på, at der findes andre frafaldsproblematikker end blot manglende to-taller i dansk og matematik, og netop derfor skal Frie Fagskoler EUD-forberedende kurser ses som en samlet pakke, der er ambitiøs på alle uddannelsesparathedsparemetre.

En fri fagskole er en progressionsinstitution – og vil ikke lykkes med at tiltrække elever, hvis der ikke signaleres – og praktiseres – en ambitiøs og målrettet indsats for alle elever. Det vil ikke blive set som et seriøst tilbud, hvis ikke alle elever får tilbud om at dokumentere deres progression. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis en skoletræt elev med to i dansk og to i matematik ikke kan få lov til at forbedre sine matematikkundskaber. En skoletræt elev, der drømmer om at blive elektriker (elektrikeruddannelsen stiller store krav til matematikkundskaber) vil med lovforslagets begrænsning få et misvisende indtryk af uddannelsens krav og faglighed og derved fratages den motivation og faglige stolthed, som kan være afgørende for at vælge og gennemføre en EUD. En sådan elev vil være henvist til at tage en fuld kostskole-10. klasse (og bruge unødigt tid på fx OSO-opgave og engelskundervisning) i stedet for at deltage på et målrettet EUD-forberedende kursus på en fri fagskole, hvor der er tid til også at arbejde med den unges ikke-boglige udfordringer og motivation. Det er med andre ord demotiverende for unge, der har bestået dansk og matematik, og som ønsker en erhvervsuddannelse, hvis de ikke må opgradere deres faglige standpunkt i disse fag på et erhvervsrettet kursus.

Frie Fagskolars EUD-forberedende kurser er et helhedsorienteret kostskoletilbud, som også forbereder eleverne på andre vigtige uddannelsesparametre end dansk og matematik – bl.a. livsstil (mødedisciplin), sociale og personlige kompetencer, afklaring og motivation i et kostskolefællesskab med andre unge. Eleverne skal ikke bruge unødigt tid på ”mere af det samme”, men snarere arbejde med motivationsskabende og livsstilrettede aktiviteter i et andet og mere praktisk pædagogisk miljø, så de unge får lyst til læring i efterfølgende ungdomsuddannelse.

Det bør være ambitionen at løfte den unge så langt som muligt, uanset hvilket fagligt niveau eleven har ved kursusstart. Derfor skal alle elever tilbydes prøveforberedende enkeltfagsundervisning. Et dokumenteret individuelt punktfagligt (enkeltfags) kompetenceløft vil altid styrke eleven i sin videre uddannelse. Nogle af eleverne vil efterfølgende starte på erhvervsuddannelsernes grundforløb 2, mens andre vil være bedre rustet til at gennemføre en EUD med udgangspunkt i grundforløb 1. For begge elevtyper er ambitionen, at de gennemfører efterfølgende uddannelse hurtigere bl.a. ved at undgå frafald og omvalg.

Specialundervisning

I relation til bestemmelserne om tildeling af tilskud til nye skoler og eksisterende skoler, som ikke har haft specialundervisningsaktivitet i det forudgående skoleår vil det være hensigtsmæssigt, hvis det i bemærkningerne præciseres, at ministeriet vil foretage den foreslåede individuelle vurdering og fastsættelse af beregningsgrundlaget for de skoler, som ikke har haft specialundervisningsaktiviteter i det skoleår, som slutter i året forud for finansåret.

For at sikre at eleven og dennes evt. forældre har modtaget oplysninger om skolens samlede tilbud og samtidigt give den enkelte skole mulighed for at planlægge et skoleår, vil det være naturligt, at den plan, der udarbejdes for specialundervisningsindsatsen for den enkelte elev, underskrives af elevens forældre eller af eleven selv i det omfang, eleven er myndig. Dette vil naturligt indgå som en del af de skriftlige aftaler, som indgås i forbindelse med indskrivningen af eleven på skolen. Foreningen hæfter sig ved, at det er lovens intention, at skolerne skal disponere over de samlede midler under ét, således at skolerne skal kunne tilrettelægge sine specialundervisningsaktiviteter mere smidigt. På den baggrund vil foreningen henlede opmærksomheden på, at det ikke være hensigtsmæssigt, hvis justeringer i forlængelse af den lovpligtige løbende evaluering af den enkelte elev kun kan gennemføres ved fornyet underskrift af en eventuel revideret plan. Skolens ledelse skal have mulighed for at planlægge justeringer i løbet af skoleåret ud fra elevens progression og kostskolelivets præmisser, herunder samspillet med de andre elever på skolen. Hvis der skal foreligge formel accept fra alle forældre (eller eleven selv, hvis denne er over 18 år) kan det derfor gribe forstyrrende ind i de ledelsesmæssige ændringer der foretages i løbet af året. På den baggrund vil foreningen foreslå, at et eventuelt krav om formel underskrift enten udelades – eller at et krav kun skal gælde den plan, som formuleres i forbindelse med elevens optagelse.

I relation til bestemmelsen i §26, stk.4 bemærker foreningen, at formuleringen af bestemmelsen kan medføre en utilsigtet indskrænkning i kursusudbuddet for skoler, som er godkendt med et samlet særligt tilbud. På den

baggrund foreslår foreningen, at det præciseres, at det vil være muligt at afholde kurser af forskellig længde, herunder eksempelvis korte sommerkurser.

Foreningen forudsætter i øvrigt, at der fortsat er mulighed for at indhente statstilskud til specialundervisning til elever over 18 år, som er omfattet af betalingsloven.

Forsøgsordning for skoler godkendt med et samlet særligt tilbud

Foreningen noterer med tilfredshed, at der åbnes for forsøg med prøveafholdelse i boglige fag på skoler, som er godkendt med et samlet særligt tilbud.

Med venlig hilsen

Christian Legarth

Undervisningsministeriet
Lov- og Kommunikationsafdelingen
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Risskov den 26. januar 2015

Hørings svar til lovforslag om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og af lov om efterskoler og frie fagskoler (Tilskud til inklusion og specialundervisning m.v. på frie skoler m.v. og enkeltfagsprøve på frie fagskoler samt yderligere forsøgsmuligheder m.v.)

Foreningsfællesskabet LigeVærd takker for muligheden for at kommentere udkastet til lov om disse lovændringer. Høringsbrevet er modtaget af LigeVærd den 19. december 2014.

LigeVærd er et udviklingsnetværk og talerør for borgere med særlige behov. LigeVærd arbejder for at opnå, at samfundet bliver mere inkluderende og at borgere med særlige behov ligestilles på områderne uddannelse, arbejdsmarked, fritid og bolig. Foreningsfællesskabet LigeVærd, der repræsenterer godt 100 skoler og uddannelsessteder, herunder et stort antal specialefterskoler og frie fagskoler, har gennemlæst høringsmaterialet og ønsker hermed at tilkendegive nedenstående synspunkter.

Indledningsvist vil LigeVærd anerkende, at lovforslaget er blevet til i et grundigt samarbejde mellem ministeriet og skoleforeninger for frie fagskoler og efterskoler, da disse fungerer som talerør for de enkelte skoler.

Overordnet støtter LigeVærd de nye rammer for tilskud, da det vurderes, at disse ved fuld indfasning, giver mulighed for en fleksibel tilrettelæggelse af den specialpædagogiske støtte for den enkelte elev kombineret med en forenklet administration.

Som LigeVærd ser det, kommer tildelingen til at foregå efter samme principper som de øvrige taxameterordninger og på den måde bliver det en forenkling. Dette kan dermed betyde, at tilskud tildeles bagud, hvilket kan stille økonomiske krav til skolerne, da antallet af unge, der har brug for specialundervisning kan variere fra år til år.

LigeVærd vil gerne understrege vigtigheden i, at den enkelte elevs særlige behov er i fokus. Derfor hilser LigeVærd en forenklet administration velkomment og ikke mindst den budgetsikkerhed, der følger med beregningsgrundlaget for tilskud til specialundervisning. Disse elementer er netop med til at sikre, at skoler kan tage hensyn til den enkelte elevs behov, så denne møder de bedste muligheder for at udvikle og udfolde sig.

Konkret har LigeVærd følgende bemærkninger til lovforslaget:

Jf. 16 (§ 26, stk. 1, pkt. 3)

LigeVærd er positive over for, at der på skoler med et samlet særligt undervisningstilbud, kan ydes en tillægstakst 2 til elever med særligt vidtgående behov og særligt omfattende støttebehov i en sådan grad, at det ikke kan forventes dækket af de to øvrige tilskudstakster. LigeVærd vil dog fremhæve, at elever, der hører under tilskudstakst 1 også har brug for støtte både i undervisningen og før/efter undervisningen – dette bør fremgå tydeligt i bemærkningerne til punktet (jf. side 36).

Ligeværd vil ligeledes fremhæve, at det karakteristiske for elever, der tildes tillægstakst 2 er et særligt stort støttebehov. Målgruppebeskrivelsen som fremgår i bemærkningerne til lovforslaget (jf. side 10) foretrækkes, nemlig: Tillægstakst 2 er alene tiltænkt de elever, der har et helt særligt behov og som kræver en støtte, der ligger meget over den støtte, som de øvrige specialundervisningselever modtager.

Jf. 16 (§ 26, stk. 4)

Ligeværd vil gerne problematisere, at skoler godkendt med et samlet særligt undervisningstilbud ikke kan tilbyde almene kurser, da skoler med et samlet særligt undervisningstilbuds kurser, jf. lovens § 1, stk. 1, også skal være almene. Endvidere problematiseres det, at fx korte sommerkurser på skoler med et samlet særligt undervisningstilbud ikke kan udbydes, medmindre de holder sig inden for en bestemt definition for at kunne opnå nogen form for tilskud inden for loven.

Ligeværdens skoler har erfaringer med, at tilbud som fx korte sommerkurser kan fungere som afklaringsforløb for unge med særlige behov. Unge med særlige behov får dermed mulighed for at prøve kræfter med et forløb og en skole, hvilket kan bidrage til at kvalificere den unges beslutning på længere sigt. Ligeværd vurderer dermed, at formuleringen af bestemmelsen kan medføre en utilsigtet indskrænkning i kursusudbuddet for skoler med et samlet særligt undervisningstilbud, hvilket kan indvirke på skolernes evne til at varetage de unges interesser. Ligeværd foreslår derfor, at det muliggøres at afholde kurser af forskellig længde, såsom korte sommerkurser.

Jf. 22 (§ 51, punkt 2 + 3)

Ligeværd er meget positive over for forslaget om, at efterskoler og frie fagskoler gives rettighed til at iværksætte forsøg med aflæggelse af folkeskolens afgangsprøve i dansk og matematik, som led i at sikre en smidigere overgang til erhvervsuddannelserne. Ligeværd imødekommer, at unge som et led i deres ophold på en fri fagskole, kan kvalificere deres kundskaber i fagene dansk og matematik. Dog kunne det være ønskværdigt om faget engelsk indgik på samme vilkår.

Jf. 2 (§ 1 b)

Ligeværd vil gerne problematisere, at betingelsen for at aflægge prøver er, at eleven ikke har aflagt folkeskolens prøver i fagene dansk og matematik eller ikke har opnået et karaktergennemsnit på mindst 02 i de to fag. Ligeværd ser det som afgørende, at forslaget imødekommer åbenhedskriteriet således, at skolerne kan tilbyde uddannelse til alle elever, uanset tidligere præstationer.

Et afgørende værdi- og holdningsmæssigt springpunkt for Ligeværd er, at alle elever betragtes som lige værdige og dermed tilbydes de samme muligheder. Således kan forskellige læringsforudsætninger og –afsæt bibringe en kammeratskabslig effekt, hvilket også har vist sig i forskningsmæssig regi. Dette værdisæt gør sig også gældende på Ligeværdens skoler. På den baggrund, vil Ligeværd endnu engang pointere vigtigheden i at imødekomme åbenhedskriteriet i denne sammenhæng.

Venlig hilsen
Ligeværd

June Tagmose, konsulent for skoler og uddannelsessteder
Ligeværd

